

Številka: 110-05-2/2019/18 EPA 797-VIII
Ljubljana, 28. 11. 2019

Predlog

Državni svet Republike Slovenije je na 8. izredni seji 28. 11. 2019, ob obravnavi Zakona o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leti 2020 in 2021 ter izredni uskladitvi pokojnin (ZUPPJS2021), EPA 797-VIII, ki ga je Državni zbor sprejel na 13. seji 21. 11. 2019, na podlagi tretje alineje prvega odstavka 97. člena Ustave Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13 in 75/16), sprejel

ZAHTEVO,

da Državni zbor Republike Slovenije ponovno odloča o Zakonu o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leti 2020 in 2021 ter izredni uskladitvi pokojnin (ZUPPJS2021, EPA 797-VIII).

Obrazložitev:

Vlada Republike Slovenije kot predlagatelj Zakona o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju za leti 2020 in 2021 ter izredni uskladitvi pokojnin (ZUPPJS2021), EPA 797-VIII, je v obrazložitvi k predlogu zakona navedla, da so poglavitne rešitve predlaganega zakona:

- višina nadomestila, ki v letih 2020 in 2021 pripada funkcionarjem za čas odsotnosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe, ki ni povezana z delom, se določa v višini 80 % osnove;
- izplačevanje jubilejnih nagrad funkcionarjem na način, da jim pripada jubilejna nagrada le, če je za posamezni jubilej še niso prejeli v javnem sektorju;
- omejitve pri plačevanju redne delovne uspešnosti za javne uslužbence in funkcionarje;
- omejitve pri sklepanju dogovorov o povečanem obsegu dela z javnimi uslužbenci;
- izredna uskladitev pokojnin leta 2020 - decembra 2020 se pokojnine in drugi prejemki, razen letnega dodatka in dodatka za pomoč in postrežbo, poleg redne uskladitve, izredno uskladijo v višini 1 %, če bo gospodarska rast za leto 2019 presegla 3 % bruto domačega proizvoda oziroma v višini 1,5 %, če bo gospodarska rast presegla 4 % oziroma 2 %, če bo gospodarska rast presegla 5 % bruto domačega proizvoda.

Na 25. nujni seji Odbora Državnega zbora za finance 15. 11. 2019 je bil sprejet amandma k 6. členu predloga zakona, ki je določal način izredne uskladitve pokojnin. Rešitev, ki je bila sprejeta na Odboru Državnega zbora za finance, je ostala nespremenjena tudi v nadaljevanju zakonodajnega postopka. Tako zdaj ZUPPJS2021 v 6. členu glede izredne uskladitve pokojnin določa:

»Ne glede na 8. odstavek 430. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 63/13 – ZIUPTDSV, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPTD, 102/15, 23/17, 40/17, 65/17 in 28/19; v nadaljnjem besedilu: ZPIZ-2) se decembra 2020 pokojnine in drugi prejemki, priznani na podlagi pravic iz prvega odstavka 3. člena, prejemki iz 389., četrtega odstavka 392., 404. in 405. člena Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (Uradni list RS, št. 96/12, 39/13, 63/13 – ZIUPTDSV, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 44/14 – ORZPIZ206, 85/14 – ZUJF-B, 95/14 – ZUJF-C, 90/15 – ZIUPTD, 102/15, 23/17, 40/17, 65/17 in 28/19; v nadaljnjem besedilu: ZPIZ-2), razen letnega dodatka in dodatka za pomoč in postrežbo, poleg redne uskladitve v skladu s 105., 106. in 107. členom ZPIZ-2, izredno uskladijo v višini 6,50 evra, če bo gospodarska rast za leto 2019 presegla 2,5 % bruto domačega proizvoda oziroma v višini 9,75 evra, če bo gospodarska rast presegla 3,5 % oziroma v višini 13,00 evrov, če bo gospodarska rast presegla 4,5 % bruto domačega proizvoda. Gospodarsko rast ugotovi Statistični urad Republike Slovenije. Sklep o višini gospodarske rasti za leto 2019 Vlada Republike Slovenije objavi v Uradnem listu Republike Slovenije do 30. 9. 2020.«.

Državni svet meni, da bi se morala izredna uskladitev pokojnin opraviti v nominalnem (odstotkovnem) znesku, kot je bilo predlagano v osnovi. Sprejeta uskladitev pokojnin v absolutnem znesku, in to za vsakega upokojenca v enakem absolutnem znesku, je nesprejemljiva. S tem se namreč ruši osnovno idejo pokojninskega sistema, da je usklajevanje pokojnin namenjeno ohranjanju njihovih vrednosti. Ruši se sistemsko ureditev, po kateri je pokojnina ekonomska kategorija, ki je sistemsko urejena v 105. členu Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2) in je njena višina odvisna od dolžine dobe plačevanja prispevkov ter višine osnov, od katerih so bili ti plačani. Z relativiziranjem višine vplačanih prispevkov, ki se bo zgodila z usklajevanjem pokojnin v absolutnem znesku, se spregleda tudi dejstvo, da v času krize upokojenec niso bili vsi enako prikrajšani v absolutnem znesku, ki bi bil za vse enak, temveč so bili prikrajšani v nominalnem (odstotkovnem) znesku.

Državni svet tudi poudarja, da je solidarnost (horizontalna in vertikalna) že vgrajena v pokojninski sistem, zato ni potrebe po dodatnih ukrepih na tem področju. Način usklajevanja, kot je predviden v skladu s sprejetim ZUPPJS2021, bi morda lahko bil primeren za letni dodatek. Ravno zaradi tega, ker so v slovenski pokojninski sistem vgrajeni tudi elementi solidarnosti, ima ta široko družbeno podporo. Sprejeta izredna uskladitev pokojnin na način, kot ga predvideva ZUPPJS2021, pa ruši to široko družbeno podporo. Teško si je predstavljati, da bo imel široko družbeno podporo nek sistem, ki bi uživalcem pokojnin kršil njihove pravice, ki so si jih pridobili na podlagi minulega dela in plačanih prispevkov. Zato je Državni svet prepričan, da je cilj in namen podpornikov načina izredne uskladitve pokojnin, kot je bila urejena s sprejetim ZUPPJS2021, zgolj populizem. Podporniki takšne rešitve izkoriščajo dejstvo, da ljudje težko razumejo, zakaj je usklajevanje pokojnin v nominalnem (odstotkovnem) znesku v sistemu, kot ga imamo, edino pravilno in pravično.

Državni svet dodatno poudarja, da ZUPPJS2021 iz zgoraj navedenih razlogov nasprotuje tudi Zveza društev upokojencev Slovenije, natančneje, njena Komisija za pokojninsko politiko, ki je na seji 25. 11. 2019 sprejela sklep, da Državnemu svetu predlaga, da na zakon sprejme odločilni veto. O tem je bil Državni svet obveščen z dopisom 26. 11. 2019.

* * *

Za poročevalca je bil določen državni svetnik Branko Šumenjak.

* * *

Predlog zahteve je pripravljen na podlagi Predloga odločilnega veta skupine državnih svetnikov (prvopodpisani Branko Šumenjak).